

ת"פ 58774/07/22 - מדינת ישראל נגד אוסמה ברייה,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 58774-07-22 מדינת ישראל נ' ברייה (עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
אוסמה ברייה, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד חאלד חכרוש

ב"כ הנאשם: עו"ד פאייז יונס

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות הבאות: עבירות בנשק (החזקה, נשיאה והובלה), לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא+144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 333 + 335(א)(1) לחוק העונשין; תקיפה סתם, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין; חבלה במזיד ברכב, עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין; אימים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין (שתי עבירות), והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

הודאת הנאשם ניתנה לאחר שכתב האישום תוקן במסגרת הסדר הטיעון, אשר לא כלל הסכמה עונשית. נקבע כי לעניין זה יעלה כל צד את טענותיו באופן חופשי.

2. בעובדות כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי הנאשם מתגורר בבית אביו בכניסה לכפר פרדיס.

אסמעיל עבדאללה, יליד 1959 (להלן: "המתלונן"), מתגורר אף הוא בכפר פרדיס והוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה.

3. ביום 2.7.2022, בשעה 10:30 לערך, נהג הנאשם ברכב מסוג מזדה (להלן: "הרכב") ברחוב צר במרכזו של הכפר פרדיס, כשלפניו נהג המתלונן בקלנועית, שהיא כלי רכב. הנאשם עשה שימוש בצופר הרכב על מנת לסמן למתלונן לפנות את הדרך, ומשלא היה ביכולתו של המתלונן לעשות כן, פגע הנאשם באמצעות הרכב במזיד בדופן השמאלית של הקלנועית. בהמשך לכך, עצר המתלונן את הקלנועית, ניגש לנאשם ובין השניים התנהל דין ודברים, במהלכו קילל הנאשם את המתלונן ואיים עליו שלא כדן, באומרו "אני ארביץ לך". בהמשך התיישב המתלונן חזרה בקלנועית, והנאשם, אשר עלה לרכבו, נסע לאחור מספר מטרים ומיד נסע קדימה ופגע שוב בקלנועית. בשלב זה, יצא הנאשם מהרכב, ניגש למתלונן, שהספיק לרדת מהקלנועית, ותקף אותו שלא כדן בכך שדחף אותו בחוזקה באמצעות שתי ידיו בחזה, הפיל אותו ארצה ואיים עליו שלא כדן, באומרו "אני אזיין אותך, אני אהרוג אותך". המתלונן התחיל לבכות, קם על רגליו וחבט פעמיים בשמשת הרכב הקדמית באמצעות מקל הליכה שהיה איתו ושבר אותה. הנאשם עלה לרכב ונסע מהמקום.

אברהים עבדאללה (להלן: "אברהים"), בנו של המתלונן, שידע על התקיפה, הגיע אל מקום התקיפה כשהוא נוהג ברכבו, ומשהבחין בנאשם עוזב את המקום ברכב, נסע אחריו. הנאשם נעצר עם הרכב סמוך לבית, ירד מהרכב, דיבר עם אביו ואחיו עומר (להלן: "עומר") ועלה לבית בריצה. אברהים חנה מאחורי הרכב, יצא מרכבו, ניגש אל עומר ובין השניים התנהל דין ודברים.

בשלב זה, בשעה 11:00 לערך, יצא הנאשם מהבית כשהוא מחזיק, נושא ומוביל אקדח קליבר 9 מ"מ, טעון במחסנית תואמת שהכילה כדורים בקוטר 9 מ"מ, בלא רשות על פי דין להחזקתם, לנשיאתם ולהובלתם. הנאשם, שהחזיק את האקדח ביד ימין, ניגש אל אברהים, הצמיד את האקדח לחזהו ואיים עליו בכוונה להפחידו או להקניטו, באומרו "אני רוצה לראות את הבן זונה שמדבר פה" ו"אני מוריד אותך". בהמשך, עומר, שעמד סמוך לנאשם, אחז בידו הימנית של הנאשם והוריד אותה כלפי מטה על מנת למנוע ממנו לירות וכדי להניא אותו ממעשיו. או אז, ירה הנאשם ארבעה כדורים שפגעו בפלג גופו התחתון של אברהים ונמלט עם האקדח מהמקום.

בהמשך למתואר לעיל, ביום 7.7.2022, נעצר הנאשם על ידי המשטרה בבית גיסו בעיר טייבה, כשהוא מתחבא מעל תקרת גבס בחדר פנימי בבית. זאת עשה הנאשם, בכוונה להפריע לשוטרים כשהם ממלאים תפקידם כחוק.

4. כתוצאה מתקיפתו של המתלונן בידי הנאשם, נגרמו למתלונן לחץ בחזה, כאב גב וכאב לאורך הרגליים, והוא אושפז בבית החולים מיום 2.7.2022 ועד 3.7.2022.

כתוצאה מהירי של הנאשם על אברהים, נגרמו לאברהים ארבעה פצעי ירי - שני פצעים אחוריים בירך שמאל ושני פצעי ירי דורסליים שטחיים מעט מדממים בשוק שמאל; שני פצעים מקורבים לישראלים ופצע אחורי נוסף עם מעט ריטוש עורי. אברהים אושפז בבית החולים מיום 2.7.2022 ועד 4.7.2022.

בנוסף, נגרמו לקלנועית, כתוצאה ממעשיו של הנאשם, שפשוף צבע בדופן שמאל ופגיעה קלה בחלק האחורי בארגז הקלנועית.

הראיות לעונש

5. במסגרת ראיותיה לעונש, הציגה המאשימה את גיליון רישומו הפלילי של הנאשם (מע/1), ממנו עולה כי לחובתו שתי הרשעות קודמות משנת 2018 שעניינן מספר רב של עבירות רכוש והרשעה בעבירה של הפרת הוראה חוקית. כמו כן הוגש גיליון רישומו התעבורתי של הנאשם.

6. מטעם ההגנה הוגש הסכם סולחה שנערך ביום 2.12.2022 בין משפחת הנאשם למשפחת המתלונן (נע/1). בהסכם נאמר, בין היתר, כי משפחת הנאשם הסכימה לשלם לנפגעי העבירה פיצוי בסך ₪ 50,000 וכי שני הצדדים יפעלו לקיים ביניהם יחסים של שלווה וכבוד.

טיעוני הצדדים לעונש

7. בטיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לכך שבמעשיו, פגע הנאשם בשלומם, בריאותם, שלווה חיהם וביטחונם של המתלונן ובנו, כמו גם ברכושו של המתלונן, קלנועית שמשמשת לו כרגליים. בנוסף, הפריע הנאשם לעבודת השוטרים ובכך פגע בשלטון החוק.

8. לטענת המאשימה, מדובר בשני אירועים חמורים. באירוע הראשון איים הנאשם על המתלונן, דחף אותו, הפילו לרצפה והסב לו חבלות, תוך שהוא פוגע בקלנועית במזיד. באירוע השני הסלים הנאשם את מעשיו, כאשר ירה לעבר בנו של המתלונן ארבעה כדורים ברגליים וגרם לו חבלה חמורה.

9. המאשימה ציינה כי העבירות מושא האירוע הראשון אינן מצויות לכאורה ברף חומרה גבוה, אך כשורדים לרזולוציה גבוהה יותר, מגלים כי מדובר במעשה חמור, במהלכו תקף הנאשם אדם נכה כבן 63-64 לאחר שפגע עם רכבו מספר פעמים בקלנועית ששימשה אותו, הפיל אותו לרצפה והותיר אותו במקום כשהוא בוכה. בגדר האירוע השני, ירה הנאשם בבנו של המתלונן והסב לו חבלות חמורות כמפורט בכתב האישום.

נוכח האמור, ביקשה המאשימה לקבוע שלושה מתחמי ענישה נפרדים. בגין האירוע הראשון, שהתרחש כנגד המתלונן, ביקשה לקבוע מתחם שנע בין שנה לשנתיים מאסר לריצויו בפועל; בנוגע לאישום השני,

הכולל את השימוש בנשק חם, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם הנע בין 5 ל-8 שנות מאסר, ואילו לגבי האירוע האחרון, שהוא הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ביקשה לקבוע מתחם שנע בין מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר בפועל. לטענת המאשימה, מדובר במעשים שהופנו כלפי מתלוננים שונים, ואשר נעשו בזירות שונות והתרחשו באופנים שונים, כך שיש לקבוע מתחמים נפרדים לכל אחד מהם.

10. בגדר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה המאשימה לכך שלחובתו של הנאשם שתי הרשעות קודמות וכי מדובר במי שהודה ונטל אחריות על מעשיו. בנסיבות, ביקשה לגזור את עונשו של הנאשם ברף הבינוני-נמוך של המתחמים להם עתרה, תוך צבירת המתחמים האחד לשני, ולו באופן חלקי. בנוסף, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונשים נלווים בדמות מאסר מותנה, פיצוי וקנס. נוכח השימוש ברכב לצורך ביצוע העבירות, לפחות כנגד המתלונן, ביקשה המאשימה לפסול את הנאשם מלהחזיק ברישיון נהיגה.

11. ב"כ הנאשם טען כי מבלי להקל ראש בחומרת העבירה, יש לזכור כי מדובר בנאשם צעיר בן 23 אשר לקח אחריות מלאה ומיידית על מעשיו. נאמר כי על אף שמדובר באירוע ירי, הרי שבפועל לא נגרם נזק חמור למי מהמעורבים, שכן לאברהים לא נותרה נכות צמיתה או מום שיש בו כדי להשפיע בעתיד על מצבו הרפואי או התפקודי. נאמר כי הנאשם מבין את הפסול במעשיו ולא בכדי נערך הסכם סולחה בין שתי המשפחות.

12. בהתייחס לנסיבות ביצוע עבירת הירי, טען ב"כ הנאשם כי לא מדובר באירוע מתוכנן מראש, אלא במעשה ספונטני שהתגלגל והסלים עד לכדי ירי. הסנגור הדגיש כי מדובר בירי שבוצע לעבר פלג גופו התחתון של אברהים, שתוצאתו היא "אפסית".

13. לאחר שהפנה לפסיקה רלוונטית, המלמדת על מדיניות ענישה מקלה מזו שעליה הצביעה המאשימה, ביקש הסנגור לקבוע מתחם ענישה שנע בין 30-50 חודשי מאסר לריצוי בפועל ולגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם. זאת, נוכח גילו הצעיר, לקיחת האחריות מצדו על מעשיו, והסכם הסולחה שנערך בין המשפחות, במסגרתו שולם למתלונן ולבנו פיצוי משמעותי בסך 50,000 ₪.

דברו האחרון של הנאשם

14. בדברו האחרון אמר הנאשם כי הוא לוקח אחריות על מעשיו.

דין והכרעה

15. אין בידי לקבל את עמדת המאשימה, לפיה מדובר במספר אירועים המחייבים קביעת מתחמי ענישה

נפרדים לכל אחד מהם. המבחן שנקבע בפסיקה לעניין זה קובע כי יראו במספר עבירות אירוע עברייני אחד כאשר מתקיים ביניהן קשר ענייני הדוק, עד כדי שיש לראות בהן אירוע אחד. בבואו להידרש לסוגיה זו, ייתן בית המשפט את דעתו לנסיבות העובדתיות הרלוונטיות לעבירות, ובכלל זאת לשאלה באם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוען, האם מדובר בעבירות שהתרחשו בסמיכות של זמן או מקום, האם מדובר בעבירות שנעשו כלפי אותם קורבנות, האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת וכיוצא באלה נסיבות עובדתיות (ראו בנדון: ע"פ 2240/21 **מדינת ישראל נ' שמואל חיים שחר** (8.11.2021)).

בענייננו, מדובר באירוע שהלך והסלים והתרחש כולו באותו מועד, כלפי מתלוננים שהם אב ובנו. המעשה העברייני החל כאשר פגע הנאשם בקלנועית של המתלונן ולאחר מכן תקף אותו, המשיך בכך שירה ארבעה כדורים לעבר בנו והסב לו חבלה חמורה. לטעמי, חלוקת מעשיו של הנאשם לכמה אירועים תהיה מלאכותית ומאולצת בנסיבות העניין. העבירה של הפרעה לשטר במילוי תפקידו נעשתה אמנם בחלוף מספר ימים מהעבירות שנעשו כלפי המתלונן ובנו, והתרחשה בזירה אחרת, בבית גיסו של הנאשם בעיר טייבה. יחד עם זאת, מדובר בעבירה שהיא המשך ישיר של המעשים שקדמו לה ונועדה לאפשר לנאשם להימלט מרשויות האכיפה, בגין אותם מעשים. משכך, יש לראות בכלל העבירות כמקימות אירוע עברייני אחד שבגיננו יש לקבוע מתחם ענישה כולל.

16. הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות בענייננו הם בראש ובראשונה הערך הנעלה של קדושת החיים, וכן ביטחונם ושלמות גופו ורכושו של אדם ושל הציבור בכללותו. בנוסף, נפגע הערך המוגן של שמירה על שלטון החוק.

17. בפסיקה עקבית שניתנה במהלך השנים האחרונות, חזר בית המשפט העליון והדגיש פעם אחר פעם את חומרתן היתרה של העבירות בנשק, המכלולות כל חלקה טובה בחברה ומחייבות על כן החמרה בענישה. החמרה זו מתחייבת נוכח ממדיה של תופעת השימוש בנשק, הגובה מחיר כבד מנשוא. מתחילת שנה זו ועד היום עומד מניינם של הנרצחים בחברה הערבית על 73 קורבנות. מדובר במספרים שהדעת והלב אינם סובלים. הקלות הבלתי נסבלת של שליפת כלי נשק חם וביצוע ירי, תוך פגיעה בחפים מפשע ובמקרים רבים גדיעת חייהם, מחייבת נקיטת יד קשה והחמרה בענישתם של אלה המורשעים בעבירות בנשק. זוהי תרומתו של בית המשפט למלחמה בתופעה מכוערת וקשה זו, שממיטה אסון על החברה.

בית המשפט העליון נדרש לפני ימים אחדים, פעם נוספת, למדיניות ההחמרה המתחייבת בענישה לגבי עבירות בנשק. בע"פ 2165/23 **מדינת ישראל נ' פלאח בלאל** (04.05.2023) נקבע:

"על חומרתן הרבה של עבירות הנשק עמד בית משפט זה פעם אחר פעם. עבירות אלו הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" בחברה הישראלית (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסקה 16 [פורסם בנבו] (5.11.2019)). הן מסכנות את שלום הציבור, גם בהיותן "קרקע פורייה" לביצוע עבירות אחרות - החל מעבירות איומים וכלה בעבירות המתה, ובשל יכולתן לגרום לפגיעות בגוף ובנפש (ע"פ 2283/22 אל נבארי נ' מדינת

ישראל, פסקה 13 לחוות דעתו של חברי השופט ח' כבוב [פורסם בנבו] (31.7.2022); ע"פ 3728/22 מסאלחה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (9.8.2022). נוכח האמור, הודגש לא אחת כי יש לנקוט במדיניות ענישה ממשית ומשמעותית, בה ניתן מעמד בכורה מבין שיקולי הענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, שמשמעותה הרחקת עברייני הנשק מהחברה לפרק זמן משמעותי, על ידי השמתם מאחורי סורג ובריא (ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא, פסקה 11 [פורסם בנבו] (25.4.2023); ע"פ 8900/21 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 [פורסם בנבו] (14.8.2022)). כן נקבע, כי עונש מאסר בפועל לתקופה של 3 שנים בגין עבירות הקשורות לנשק התקפי הוא ברף הנמוך של הענישה הראויה (ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 [פורסם בנבו] (28.7.2022)). וכפי שקבעתי בעבר, המסר העונשי הנגזר ממדיניות הענישה האמורה הוא כי "שומר נפשו ושלומו - ירחק מעבירות הנשק באשר הן, קלות כחמורות" (ע"פ 78/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (26.7.2022)).

זאת ועוד, מדיניות הענישה המחמירה חלה על "כל חוליית השרשרת העבריינית" בעבירות הנשק, החל ממי שסוחר בנשק לא חוקי או רכיביו, ועד למי שנוטל אותו לידו ועושה בו שימוש לא חוקי (ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה, פסקה 15 [פורסם בנבו] (23.1.2022)).

בע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה (23.01.2022) נאמר כי:

"רבות דובר ונכתב על השימוש הנרחב שנעשה בחברה בישראל בכלל ובמגזר הערבי בפרט, בנשק בלתי חוקי. חדשות לבקרים אנו עדים לתוצאותיה ההרסניות בדמות גרימת נזקים בגוף ובנפש לאזרחים תמימים, ופגיעה ממשית בביטחונם האישי וברווחתם. לא פעם עמד בית משפט זה על הצורך בענישה מרתיעה ומחמירה על מנת למגר תופעה זו, וכפי שקבעתי במקרה אחר:

'השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה (ראו למשל: דו"ח מבקר המדינה התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים 28 (2018)). על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת...!'

בהתאם לזאת, וכחלק מתפקידו של בית המשפט בביעורן של תופעות קשות אלו, קיימת

חשיבות של ממש להטלת ענישה הולמת ומרתיעה על כל חוליות השרשרת העבריינית - החל מיצרני או מבריחי הנשק הבלתי חוקי, דרך הסוחרים בו, ועד לאלו הנוטלים אותו לידם ועושים בו שימוש בלתי חוקי."

18. על מגמת ההחמרה ביחס לעבירות בנשק ניתן גם ללמוד מהתיקון לחוק העונשין שנכנס לתוקפו ביום 8.12.2021 ונועד להחמיר בענישה, אגב קביעת עונשי מינימום לעבירות בנשק, ובכללן רכישה, החזקה, נשיאה, והובלה. התיקון החמיר את העונש הקבוע בצדה של עבירת הרכישה של כלי נשק משבע שנות מאסר לעשר שנות מאסר, וכן קבע כי בתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו, לא יפחת עונשו של מי שהורשע בעבירות המנויות בסעיף 144 לחוק העונשין, מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן יחליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו להקל בעונשו. עוד נקבע כי עונש מאסר לפי אותו סעיף לא יהא, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על תנאי.

19. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בעניינו, מדובר אמנם במעשים שלא קדם להם תכנון והם בבחינת אירוע ספונטני שהלך והסלים. יחד עם זאת, אין בכך כדי להקהות ולו במעט מחומרתם. הנאשם נהג כלפי המתלונן בבריונות בזווה ומקוממת, שעה שתקף אותו ופגע בקלנועית ששימשה אותו רק על שום שלא עלה בידי המתלונן לפנות לנאשם את הדרך ולאפשר לו לעבור עם רכבו. מדובר בנאשם שהיה במועד האירוע כבן 22 ואשר הפנה את זעמו ותוקפנותו כלפי אדם נכה בן 63 במועד האירוע. תחת לנהוג במתלונן ברגישות ובחמלה, תקף אותו הנאשם בגסות ובקהות לב עד שהפילו ארצה. משלב זה ואילך, מעשיו של הנאשם הלכו והסלימו, עד שנראה כי יצאו מכלל שליטה. בנו של המתלונן, אברהים, ששמע על מעשה התקיפה של הנאשם כלפי אביו, הגיע אל מקום האירוע והבחין בנאשם עוזב את המקום עם רכבו. אברהים נסע אחר רכבו של הנאשם ומשזה הגיע לביתו, ירד אברהים ודיבר עם אחיו של הנאשם. בשלב זה, יצא הנאשם מהבית כשהוא מחזיק, נושא ומוביל אקדח טעון במחסנית, ניגש אל אברהים, הצמיד את האקדח לחזהו ואיים עליו. אחיו של הנאשם, שעמד בסמוך, תפס את ידו של הנאשם שאחזה באקדח והוריד אותה כלפי מטה על מנת להניא את הנאשם ממעשיו. או אז, ירה הנאשם ארבעה כדורים שפגעו בפלג גופו התחתון של אברהים ונמלט עם האקדח מהמקום. מדובר בהתנהלות בריונית ומשולחת כל רסן, שנעשתה ללא כל התגרות מצד אברהים והסבה לו פגיעה חמורה. כל זאת, על רקע סכסוך של מה בכך, שהחל במתן זכות מעבר בכביש ויכול היה להסתיים חלילה בגדיעת חיים. רק יד המזל הובילה לכך שלא כך הסתיים האירוע. אין מקום להשלים עם מציאות זו, בה האלימות והבריונות שולטת במרחב הציבורי. האירועים בהם היד קלה על ההדק ובשל סכסוך של מה בכך נשלף נשק חם ונעשה בו שימוש, הולכים ומתרבים ומחייבים את רשויות החוק, ובכללם רשות האכיפה, על זרועותיה, וכן את בית המשפט, לנקוט בגישה מחמירה על מנת למגר תופעה זו ולהשיב את הביטחון והסדר למרחב הציבורי.

20. עוד בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ראיתי להביא בחשבון את הנזקים שנגרמו למתלונן ובעיקר אלו שנגרמו לבנו אברהים. מכתב האישום עולה כי בעקבות תקיפתו בידי הנאשם, נגרמו למתלונן לחץ בחזה, כאב גב וכאב לאורך הרגליים, והוא אושפז בבית החולים למשך יממה. לאברהים נגרמו פצעי ירי בשוק וירך שמאל ופצעים נוספים בגינם אושפז משך שלושה ימים בבית החולים.

למותר לציין כי פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם הוא חמור ביותר. תקיפתו של המתלונן והפלתו ארצה, בשים לב לגילו ולמצבו הבריאותי, עלולים היו להסב לו נזקים חמורים בהרבה מאלו שנגרמו בפועל. כך גם לגבי הירי שכוון לאברהים ופגע בפלג גופו התחתון. די היה בהסטה קלה של ידו של הנאשם על מנת לפגוע באברהים פגיעה חמורה בהרבה ולהעמיד אותו בסכנת חיים של ממש.

21. בבואי לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת, אני רואה להתייחס לשתי העבירות החמורות מבין העבירות בהן הורשע הנאשם - העבירה האחת היא החזקה, נשיאה והובלה של נשק, והעבירה האחרת היא חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

בהתייחס לעבירה של החזקה, נשיאה והובלה של נשק, נקבע כי מתחם העונש ההולם שראוי לקבוע לגבי נאשם בגיר שהורשע בנשיאה של נשק חם באופן בלתי חוקי במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר לריצוי בפועל. כך לדוגמה, פסק בית המשפט בע"פ 5602/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.09.2022), כ:

"בהמשך לדברים אלה הבהרתי, בפסק הדין שניתן באחרונה בהסכמת חברי השופטים י' אלרון וי' כשר, כי הענישה המחמירה והבלתי מתפשרת כאמור צריכה לחול ללא סייגים על כל נאשם בגיר באשר הוא, שכן "בטיפולנו בעבירות [נשק] מסוג זה ובמבצעה, להרתעת היחיד והרבים ולהרחקת עברייני הנשק מהחברה על ידי השמתם בין כותלי הכלא לתקופות ממושכות יש מעמד בכורה", ועל כן "ככלל, יעדים עונשיים אלו מוחקים מניה וביה את בקשת העברייני לשיקום [...] גם כאשר מדובר בעברייני צעיר שהסתבך לראשונה בפלילים ובקשתו לשיקום כנה ואף זוכה לתמיכתו של שירות המבחן" (ראו: ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [פורסם בנבו] (28.7.2022)). זאת, מסיבה פשוטה: "בימים קשים אלה, השיקום שבראש מעייננו הוא שיקום המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העברייני בנשק חם." (שם). בהקשר זה אוסיף ואציין את המובן מאליו: בית משפט שמקל בעונשו של עברייני נשק מכביד על החברה שנאלצת להגן על עצמה - על כל בניה ובנותיה - מעברייני נשק.

...

כעולה מפסיקתו של בית משפט זה, מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגיר בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג ובריח (לצד עונשים נלווים בדמותם של מאסר-על-תנאי וקנס) (ראו והשוו: עניין נורי, בפסקה 12; עניין קואסמה, בפסקה 14; עניין ביטון, בפסקה 12; ועניין חלייחל, בפסקה 3 ו-10). הווה אומר: באין נסיבות מיוחדות לחומרא או לקולא, יהא זה בהחלט סביר אם בית משפט יטיל על נאשם כאמור עונש של 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל. תקוותי היא כי אמות מידה אלה תנחנה את הערכאות הדיוניות באופן שיטתי, כך שמדיניות הענישה אשר נקוטה בידינו ביחס לעבירות נשק תיושם כהלכתה ובמלוא עוצמתה." (ההדגשה אינה במקור - א.ט.).

בע"פ 5856/22 טאיע סויטאת נ' מדינת ישראל (21.03.2023) נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של נשיאה והובלת נשק ותחמושת שלא כדין והפרעה לשטר במילוי תפקידו. מדובר במערער שנסע עם אדם אחר כשהוא נושא אקדח מסוג FN ובו מחסנית ריקה. כאשר הגיע הרכב למחסום משטרה הנהג עצר את הרכב, המערער יצא מהרכב והחל להימלט מהמקום ובחלוף מרדף קצר, שבמהלכו השליך את האקדח, נתפס. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער לאחר ניהול הוכחות וגזר עליו 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ערעור שהוגש כנגד הכרעת הדין וגזר הדין נדחה על ידי בית המשפט העליון.

22. באשר לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עיון במתחמי הענישה שנקבעו בפסיקה לגבי עבירה זו מלמד כי קיים מנעד רחב של עונשים ומתחמי ענישה, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ונסיבות האישיות של המבצע (ראו: ע"פ 6310/14 פלוני נ' מדינת ישראל (16.6.15); ע"פ 8597/07 זועבי נ' מדינת ישראל (15.1.08); ע"פ 607/07 סאלם נ' מדינת ישראל (10.5.07)). בע"פ 9580/15 מדינת ישראל נ' זדה (23.3.2016) נקבע כי:

"מטבע הדברים שאירועי אלימות המגולמים בעבירה של 'חבלה חמורה בנסיבות מחמירות', שהיא העבירה העיקרית בה הורשע המשיב בענייננו, עשויים להתרחש במגוון רחב מאוד של מצבים, נסיבות ביצוע ורמות חומרה. ואכן הפסיקה בתחום זה כוללת מנעד רחב של רמות ענישה, כאשר לצד מקרים של ענישה מקלה הוטלו במקרים אחרים עונשים חמורים של שנות מאסר ארוכות, הכל בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה לגופו... בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די כמובן בהתייחסות לסעיף העבירה בו הורשע הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין הורשע הנאשם (ע"פ 1997/13 פלוני נ' מדינת ישראל (29.8.2013))."

בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח ואח' (5.11.2019) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת העונשים שהושתו על המשיבים ודחה את ערעורם הנגדי. מדובר במי שהורשעו בביצוע עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ועבירות בנשק, על רקע סכסוך בין משפחת המתלוננים למשפחת המשיבים. באותו מקרה ירו המשיבים 1 ו-2 יחד עם אחר לעבר המתלונן, שעמד ליד ביתו, מתוך רכב שבו נסעו ופגעו בבטנו התחתונה. משיב 3 ירה באמצעות אקדח במקום אחר לעבר מתלונן נוסף ופגע בו בירך, ולאחר מכן ירה לעבר אנשים אחרים מבלי שפגע בהם. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש וגזר על המשיב 1 6 שנות מאסר תחת 50 חודשי מאסר שנגזרו על ידי בית המשפט המחוזי, על משיב 2 גזר בית המשפט 5 שנות מאסר תחת 42 חודשי מאסר, ועל משיב 3 3.5 שנות מאסר תחת 24 חודשי מאסר שנגזרו עליו בבית המשפט המחוזי.

בע"פ 1843/19 עמאש נ' מדינת ישראל (2.10.2019) מדובר במי שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקה ונשיאה של נשק ונדון על ידי בית המשפט המחוזי לעונש של 4.5 שנות מאסר. באותו מקרה ירה המערער מספר כדורים לעבר אדם איתו היה מסוכסך ופגע בידו של ילד בן 10 שעמד

בסמוך. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער, הגם שמדובר במי שאין לחובתו עבר פלילי.

בע"פ 1971/19 **אבו חוסין נ' מדינת ישראל** (30.6.2019) מדובר במי שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ונשיאת נשק והובלתו שלא כדין. המערער ירה אל עבר המתלונן מספר כדורים, על רקע סכסוך כספי, פגע בו בירך וגרם לו למספר פגיעות. בית המשפט המחוזי גזר עליו 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל ובבית המשפט העליון חזר בו המערער מערעורו.

23. לאחר שבחנתי את הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות בעניינינו ונתתי דעתי לנסיבות ביצוען, ולאחר שעמדתי על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 54- 70 חודשי מאסר לריצוי בפועל. זאת, בצירוף עונשים נלווים.

24. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע לגביו, הבאתי בחשבון את גילו הצעיר ואת הודאתו בעבירות שיוחסו לו. הודאה זו מגלמת נטילת אחריות מצדו על מעשיו והביאה בנוסף לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

הבאתי בחשבון גם את הרשעותיו הקודמות של הנאשם, כפי שהן נלמדות מגיליון רישומו הפלילי (מע/1). מדובר אמנם בשתי הרשעות משנת 2018, אך אחת מהן חובקת מספר רב של עבירות רכוש בהן הורשע הנאשם.

לא נעלם מעיניי גם הסכם הסולחה שנערך בין משפחת הנאשם למשפחת המתלונן, אלא שלא מצאתי לייחס לו משקל רב. בע"פ 6496/21 **ריאן נ' מדינת ישראל** (20.12.2021) עמד בית המשפט בהרחבה על המשקל שיש ליתן להסכמי סולחה. נקבע שם בין היתר כי:

"במסגרת בחינת משקלה של סולחה מסוימת על בית המשפט ליתן את דעתו, בין היתר, לרקע להסכם הסולחה, משמעות הוראותיו של ההסכם, יציבותו ופערי הכוחות שעמדו מאחורי חתימתו (ראו, בין היתר: ע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד, פסקה 27 [פורסם בנבו] (29.6.2021)). בהינתן שהסולחה, מטבעה, מהווה הסכמה קבוצתית, שעשויה לכלול הפעלת אי אלו לחצים, הרי שיש לראות בה הסכמה "חשודה". על בית המשפט לנסות להתרשם מעמדתם האישית והכנה של הנאשם ונפגעי העבירה הישירים לגביה (Nurit Tsafir, Arab Customary Law in Israel: Sulha Agreements) (2006) 76, 95 ISLAM. LAW SOC. (and Israeli Courts, 13)). בהתאם, יש לבחון שזו לא נכפתה על הצדדים הר כגיגית (ע"פ 3623/11 פרעוני נ' מדינת ישראל, פסקה 49 [פורסם בנבו] (26.11.2012)); וע"פ 2127/17 עלוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.2.2018). ראו גם עדנה ארבל "מעמדו של קרבן העבירה בהליך המשפטי" ספר גבריאל בך 189, 213 (2011), וכן אורי ינאי ושאוקי עדווי "מסורות ליישוב

קונפליקט פלילי: מה בין 'סולחה' ובין הליך 'צדק מאחה'" מפגיעה לאיחוי - צדק מאחה ושיח מאחה בישראל 51, 70-71 (אורי ינאי וטלי גל עורכים 2016)). לצד האמור, וכמשקל נגד להסכמה גופה, על בית המשפט ליתן משקל משמעותי לחומרת המעשים שברקע השגת הסולחה. ככל שמדובר במעשים חמורים יותר, הרי שבית המשפט יטה שלא לייחס משמעות משפטית לסולחה כלל (ע"פ 4131/13 שמארי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.3.2014))."

זאת ועוד, אין בידי לקבל את טענת הסנגור כאילו במסגרת הסכם הסולחה שולמו למתלונן פיצויים בסך 50,000 ₪. עיון מדוקדק בנוסח ההסכם (נע/1) מלמד כי הנאשם ובני משפחתו הסכימו לשלם פיצוי לקורבנות בסכום של 50,000 ₪, מבלי שנאמר שפיצוי זה שולם בפועל ומבלי שנקבע כל מנגנון או מועד לתשלום.

25. על יסוד מקבץ האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 60 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמנינם יחל ממועד מעצרו ביום 7.7.2022.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת אלימות או נשק מסוג פשע וירשע בגינה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת אלימות מסוג עוון, איומים, חבלה במזיד ברכב והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, וירשע בגין אחת מהן.

ד. פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪ ופיצוי לאברהים בסך 20,000 ₪. הפיצויים ישולמו באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, ויסולקו בשיעורים חודשיים בסך 2,000 ₪ כל אחד (1,000 ₪ למתלונן וסכום זה לבנו אברהים), וזאת החל מיום 30.6.2023 וב-30 לכל חודש עוקב. לא שולם אחד התשלומים הנ"ל במלואו ובמועדו, תעמוד כל היתרה לפירעון מידי בצירוף ריבית פיגורים על פי דין.

ה. אני פוסל את הנאשם מלהוציא או להחזיק רישיון נהיגה למשך שנתיים ממועד שחרורו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ז אייר תשפ"ג, 18 מאי 2023, במעמד הנוכחים.

